

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра спортивних ігор

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БК 5.2 ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТРЕНЕРА-ВИКЛАДАЧА**

для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Одеса – 2022

УДК: 37-005.336.5:796.071.4(07)

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 7 від 27 січня 2022 року)

Рецензенти:

Панасюк І. В., кандидат педагогічних наук, доцент Одеського фінансово-економічного коледжу Київського національного торговельно-економічного університету

Долинський Б. Т., завідувач кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор пед. наук, професор

Упорядник:

Тітова Ганна Віталіївна – доцент кафедри спортивних ігор, кандидат педагогічних наук, доцент.

Г. В. Тітова

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність тренера-викладача»: метод. реком. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 28 с.

Структура методичних рекомендацій відповідає плану та програмі навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність тренера-викладача» для закладів вищої освіти педагогічного профілю. У методичних рекомендаціях відображено подано плани практичних занять з курсу, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, критерії оцінювання виконаних завдань.

Методичні рекомендації можуть стати в нагоді для здобувачів вищої освіти першого рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), викладачам закладів вищої освіти.

© Тітова Г. В., 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Навчально-тематичний план дисципліни	
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	5
1.2 Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів.....	9
3. Завдання для самостійної роботи студентів за змістовими модулями.....	10
4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	21
5. Критерії оцінювання за різними видами роботи.....	22
6. Список рекомендованої літератури.....	23

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Педагогічна майстерність тренера-викладача» складається з одного модуля та двох змістовних модулів.

Змістовний модуль 1. «Теоретичні основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури» включає в себе вісім тем.

Змістовий модуль 2. «Педагогічна майстерність учителя фізичної культури у професійній діяльності» включає в себе десять тем.

Зміни освітньої парадигми в Україні спрямовані на модернізацію вищої школи та підготовку майбутніх фахівців високої кваліфікації в галузі фізичного виховання, які можуть конкурувати на ринку праці.

Основними умовами, які нині визначають напрями модернізації сучасної української освіти, є спрямування на розвиток творчого самостійного мислення студентів, їх професійних здібностей до майбутньої професійної діяльності, завдяки акцентуванню на творчу самостійну працю й підвищення активності у навчанні, використання активних методів у процесі навчання з метою ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців. Все це також стосується процесу підготовки майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності.

Дисципліна «Педагогічна майстерність тренера-викладача» є вибірковою для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

1. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Освіта/Педагогіка	За вибором	
	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура)		
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - <u>доповідь</u>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		6-й	5,6-й
		Лекції	
		16 год.	12
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські	
		28 год.	24
		Самостійна робота	
		34 год.	42
		Індивідуальні завдання:	
		12 год.	12
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: 48% - 52%

для заочної форми навчання: 40% - 60%

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даного курсу є розвиток у майбутніх учителів фізичної культури уявлення про педагогічну діяльність як рефлексивне керування діяльністю учнів; формувати знання, уміння, навички щодо педагогічної діяльності в умовах сучасної школи на соціальному, теоретико-методичному, психологічному, практико-діяльнісному рівнях

Пріоритетним завданням сучасної системи освіти є виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищої індивідуальної і суспільної цінності.

Провідна роль у цій справі належить учителю фізичної культури. Він повинен вміти створити такі освітньо-виховні умови, де кожний учень зміг би набути необхідні науково обґрунтовані знання про здоров'я і засоби його зміцнення, про шляхи і методи протидії хворобам, про методики досягнення високої працездатності та тривалої творчої активності.

А це значить, що особливості сучасного стану розвитку освіти обумовлюють необхідність докорінного покращення підготовки майбутніх фахівців фізичної культури, яким повинні бути притаманні: педагогічна спрямованість; професійна компетентність; гармонія розвиненого інтелекту; висока мораль та естетична зрілість; науковий потенціал; постійне самовдосконалення.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність тренера-викладача» студенти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін: «Анатомія людини і основи спортивної морфологія», «Педагогіка спорту», «Теорія і методика викладання рухливих ігор», «Теорія і методика викладання легкої атлетики», «Теорія і методика викладання гімнастики».

У результаті вивчення навчальної дисципліни *здобувач вищої освіти:*

знає

- основні поняття педагогічної культури, педагогічної майстерності, педагогічної творчості та їхні складники;
- зміст, завдання, мету, потреби професійного зростання, сутність педагогічних здібностей;
- сутність, функції, структуру, стилі педагогічного спілкування;
- причини конфліктів між педагогами й учнями та шляхи їхнього розв'язання;
- основні компоненти педагогічного авторитету;
- сучасні інноваційні технології фізичного виховання, об'єкти передового педагогічного досвіду та шляхи їх використання;
- основні форми й засоби підвищення професійної кваліфікації в системі післядипломної освіти;
- вимоги до атестації та кваліфікаційні рівні;
- структуру і головні напрями професійно-педагогічного самовдосконалення.

Здобувач вищої освіти вміє:

- обґрунтувати сутність та спільні й відмінні риси у поняттях «педагогічна культура», «педагогічна майстерність», «педагогічна творчість», «педагогічні здібності»;
- охарактеризувати власний рівень сформованої комунікативності;
- проілюструвати форми вияву функціональних особливостей педагогічної комунікації;
- долати психологічні бар'єри у спілкуванні з учнями, педколективом, батьками;
- розвивати Техніку усного мовлення (інтонація, дикція, темп, ритм);
- конструювати власне педагогічне спілкування, керуючись знаннями особливостей цього процесу, його правил, шляхів долаття труднощів, уникнення бар'єрів спілкування, використовуючи різні елементи педагогічних стилів у залежності від цілей спілкування;

- організовувати педагогічну взаємодію у процесі бесіди з учителями, батьками, учнями з дотриманням вимог педагогічного такту;
- моделювати педагогічно доцільне розв'язання конфліктної ситуації;
- знаходити оптимальну стратегію взаємодії у конфліктній ситуації; - запобігати педагогічним конфліктам та виходити з них;
- використовувати інноваційні технології, елементи передового педагогічного досвіду в системі фізичного виховання школярів;
- планувати й займатися професійним самовдосконаленням;
- проводити педагогічне дослідження.

Інтегральна компетентність: Здатність проектувати, конструювати і перетворювати окремі складові педагогічної діяльності, доцільно розробляти, моделювати засоби педагогічного впливу та ефективно застосовувати їх в практиці – добиватись високої точності управління терміновими і кумулятивними ефектами як в руховому так і в інтелектуальному аспектах.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційних технології

ЗК 7. Здатність працювати в команді, використовувати етику, соціально-відповідальні навчики.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розподіл годин самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Соціальна роль учителя фізичної культури. Педагогічна культура вчителя.	2	3
2	Сутність поняття «учитель фізичної культури», його соціальна роль, завдання, функції та вимоги. Сутність поняття «педагогічна культура», її основні складові та чинники, які зумовлюють її підвищення.	3	3
3	Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури Педагогічна техніка, її компоненти.	2	3
4	Сутність поняття «педагогічна майстерність», її складові та критерії, рівні. Загальна характеристика педагогічної техніки.	3	3
5	Культура педагогічного спілкування. Педагогічний конфлікт у професійній діяльності вчителя.	2	3
6	Педагогічне спілкування, особистісно-орієнтоване спілкування, бар'єри спілкування, педагогічний такт. Педагогічний конфлікт, конфліктна ситуація, сфера конфлікту, динаміка конфлікту.	3	3
7	Розв'язання та усунення педагогічного конфлікту. Педагогічна творчість учителя фізичної культури.	2	3
8	Адаптація молодого вчителя фізичної культури донавчального закладу. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури в умовах реформування освіти.	2	2
9	Сутність поняття «адаптація», її структура та чинники, які поглиблюють адаптаційні труднощі. Професійна майстерність учителя у формуванні в учнів потреби фізичного самовдосконалення.	2	2
10	Інноваційна спрямованість професійної діяльності вчителя фізичної культури. Учитель фізичної культури як дослідник.	2	2
11	Інновації, інноваційний потенціал педагога, передовий педагогічний досвід, критерії педагогічних інновацій.	2	2

	Професійні якості учителя фізичної культури-дослідника.		
12	Співпраця вчителя фізичної культури з педагогічним колективом у фізичному вихованні школярів. Творчість учителя фізичної культури у співпраці з батьківською громадськістю.	2	3
13	Основні завдання педагогічного колективу щодо фізичного виховання школярів. Роль сучасної сім'ї у фізичному вихованні дітей.	2	2
14	Підвищення кваліфікації та атестація вчителя фізичної культури. Самоосвіта вчителя фізичної культури як засіб підвищення його педагогічної майстерності.	2	3
15	Посадові обов'язки та атестація вчителя фізичної культури. Присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань.	2	3
16	Сутність поняття «самоосвіта», її принципи. Основні компоненти самоосвітньої діяльності.	1	2
	Усього	34	42

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури

Теоретичні питання до заняття:

Тема 1. «Соціальна роль учителя фізичної культури. Педагогічна культура вчителя»

1. Охарактеризуйте яким чином учитель фізичної культури повинен забезпечити виховання у школярів дбайливого ставлення до власного здоров'я?

2. З ким повинен вміти співпрацювати вчитель фізичної культури у професійній діяльності та опишіть педагогічні вміння вчителя фізичної культури.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волкова Н. Г. Педагогіка/Н. Г. Волкова. - К., 2001. - С. 123-124.

2. Закон України «Про загальну середню освіту» //Освіта України. Нормативно-правові документи. - К., 2001. - С. 103 □ 105.

3. Книга вчителя фізичної культури. Довідково-методичне видання /[упорядник С. І. Операйло, В. В. Єрмолова, Л. І. Іванова]. Вид. 2-ге. доповн. - Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. - С. 66-100; 405-406.

Допоміжна

1. Ягупов В. В. Педагогіка /В. В. Ягупов. - К., 2002. - 160 с.

2. Якса Н. В. Основи педагогічних знань /Н. В. Якса. - К., 2007. -21 с.

3. Шиян Б. М Теорія і методика фізичного виховання /Б. М Шиян. - 4.2. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. - С. 204,2.10-215.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 2. «Сутність поняття «учитель фізичної культури», його соціальна роль, завдання, функції та вимоги. Сутність поняття «педагогічна культура», її основні складові та чинники, які зумовлюють її підвищення»

1. Розкрийте сутність поняття «педагогічна культура» та охарактеризуйте основні компоненти педагогічної культури вчителя.

2. Назвіть основні чинники, які зумовлюють підвищення професійної культури вчителя фізичної культури.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Гринькова В. М. Педагогічна культура/В. М. Гринькова//Науково-методичні матеріали для студентів та викладачів. - Харків: ХДПУ, 2000. -ЧІ. - 248 с.

2. Педагогічна майстерність вчителя: Навчальний посібник /За ред. проф. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. - Вид. 2-е. - Харків: «ОВС», 2008-224 с.

Допоміжна

1. Педагогічна майстерність вчителя. [А. А Сидоров, М. В. Прохорова, Б. Д. Синюхин] - М., 2000. - 61с.

2. Ягупов В. В. Педагогіка / В. В. Ягупов. - К., 2002. - С. 168.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 3. «Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури Педагогічна техніка, її компоненти»

1. Дайте характеристику основних рівнів педагогічної майстерності. У чому полягає сутність педагогічної діяльності?

2. Розгляньте модель комунікативності вчителя і охарактеризуйте компоненти педагогічної техніки.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник [Є. І. Федорчук, Т. І. Конкова, В. В. Федорчук, В. О. Заремба]. - Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. - 240 с.

2. Педагогічна майстерність: Підручник [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; за ред. І. А. Зязюна - [2-ге вид., допов. і переробл.] - К.: Вища школа, 2004 - С. 247.

Допоміжна

1. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник /За ред. проф. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. - Вид. 2-е, вип. і доповн. - Харків: ОВС, 2006. - 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 4. «Сутність поняття «педагогічна майстерність», її складові та критерії, рівні. Загальна характеристика педагогічної техніки»

1. Назвіть основні критерії педагогічної майстерності.

2. Дайте характеристику основних рівнів педагогічної майстерності.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна

1. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник [Є. І. Федорчук, Т. І. Конкова, В. В. Федорчук, В. О. Заремба]. - Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. - 240 с.

2. Педагогічна майстерність: Підручник [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; за ред. І. А. Зязюна - [2-ге вид., допов. і переробл.] - К.: Вища школа, 2004 - С. 247.

Допоміжна

1. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник /За ред. проф. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. - Вид. 2-е, вип. і доповн. - Харків: ОВС, 2006. - 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 5. «Культура педагогічного спілкування. Педагогічний конфлікт у професійній діяльності вчителя»

1. Розкрийте сутність поняття «педагогічне спілкування» та охарактеризуйте його основні компоненти.

2. Охарактеризуйте основні бар'єри спілкування та причини їх виникнення.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Гринькова В. М. Педагогічна культура/В. М. Гринькова//Науково-методичні матеріали для студентів та викладачів. - Харків: ХДПУ, 2000. - ЧІ. - 248 с.

2. Педагогічна майстерність вчителя: Навчальний посібник /За ред. проф. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. - Вид. 2-е. - Харків: «ОВС», 2008-224 с.

Допоміжна

1. Педагогічна майстерність вчителя. [А. А Сидоров, М. В. Прохорова, Б. Д. Синюхин] - М., 2000. - 61с.

2. Ягупов В. В. Педагогіка / В. В. Ягупов. - К., 2002. - С. 168.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 6. «Педагогічне спілкування, особистісно-орієнтоване спілкування, бар'єри спілкування, педагогічний такт. Педагогічний конфлікт, конфліктна ситуація, сфера конфлікту, динаміка конфлікту»

1. Опишіть у чому виявляється сутність феномену «конфлікт». Чим визначається природа конфлікту та дайте визначення педагогічного конфлікту.

2. Розкрийте основні компоненти структури конфлікту. Чим важливі часова та просторова характеристики конфлікту?

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бочелюк В. Й. Педагогічна психологія. Навчальний посібник /В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицка. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - С. 60-88.

2. Крушельницька О. В. Методологія й організація наукових досліджень: Навчальний посібник /О. В. Крушельницька. - К.: Кондор. - 2003. - С. 58-68.

Допоміжна

1. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності /В. А. Семиченко,- К , 2004 .-С . 164-212.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 7. «Розв'язання та усунення педагогічного конфлікту. Педагогічна творчість учителя фізичної культури»

1. Дайте характеристику стилів: пристосування, уникнення, співробітництво.

2. Описати основні періоди та етапи розвитку конфлікту?

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волкова Н. Г. Педагогіка/Н. Г. Волкова. - К ., 2001. - С . 123-124.

2. Закон України «Про загальну середню освіту» //Освіта України. Нормативно-правові документи. - К., 2001. - С. 103 □ 105.

3. Книга вчителя фізичної культури. Довідково-методичне видання /[упорядник С. І. Операйло, В. В. Єрмолова, Л. І. Іванова]. Вид. 2-ге. доповн. - Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. - С. 66-100; 405-406.

Допоміжна

1. Ягупов В. В. Педагогіка /В. В. Ягупов. - К., 2002. - 160 с.
2. Якса Н. В. Основи педагогічних знань /Н. В. Якса. - К., 2007 .-21 с.
3. Шиян Б. М Теорія і методика фізичного виховання /Б. М Шиян. - 4.2. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. - С. 204,2.10-215.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Змістовий модуль 2. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури у професійній діяльності ***Теоретичні питання до заняття:***

Тема 8. «Адаптація молодого вчителя фізичної культури до навчального закладу. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури в умовах реформування освіти.»

1. Що таке «адаптація»? Назвіть чинники, що поглиблюють труднощі адаптаційного періоду.

2 .Які чинники ускладнюють адаптацію молодого вчителя у педагогічному та учнівському колективах? Розкрийте типові ознаки адаптивності до нових умов діяльності.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волкова Н. Г. Педагогіка/Н. Г. Волкова. - К ., 2001. - С . 123-124.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» //Освіта України. Нормативно-правові документи. - К., 2001. - С. 103 □ 105.
3. Книга вчителя фізичної культури. Довідково-методичне видання /[упорядник С. І. Операйло, В. В. Єрмолова, Л. І. Іванова]. Вид. 2-ге. доповн. - Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. - С. 66-100; 405-406.

Допоміжна

- 1.Ягупов В. В. Педагогіка /В. В. Ягупов. - К., 2002. - 160 с.
- 2.Якса Н. В. Основи педагогічних знань /Н. В. Якса. - К., 2007 .-21 с.
- 3.Шиян Б. М Теорія і методика фізичного виховання /Б. М Шиян. - 4.2. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. - С. 204,2.10-215.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 9. «Професійна майстерність учителя у формуванні в учнів потреби фізичного самовдосконалення»

1. Що ви вкладаєте у сутність поняття «фізичне самовдосконалення»? Розкрийте етапи формування потреби фізичного самовдосконалення.

2. Назвіть основні показники сформованості потреби фізичного самовдосконалення. Назвіть основні компоненти діяльності учителя фізичної культури під час формування в учнів потреби фізичного самовдосконалення.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волкова Н. Г. Педагогіка/Н. Г. Волкова. - К., 2001. - С. 123-124.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» //Освіта України. Нормативно-правові документи. - К., 2001. - С. 103 □ 105.
3. Книга вчителя фізичної культури. Довідково-методичне видання /[упорядник С. І. Операйло, В. В. Єрмолова, Л. І. Іванова]. Вид. 2-ге. доповн. - Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. - С. 66-100; 405-406.

Допоміжна

1. Ягупов В. В. Педагогіка /В. В. Ягупов. - К., 2002. - 160 с.
2. Якса Н. В. Основи педагогічних знань /Н. В. Якса. - К., 2007. - 21 с.
3. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання /Б. М. Шиян. - 4.2. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. - С. 204,2.10-215.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 10. «Інноваційна спрямованість професійної діяльності вчителя фізичної культури. Учитель фізичної культури як дослідник»

1. Обґрунтуйте сучасні інновації в освіті. Хто є головною рушійною силою інновацій у фізичному вихованні школярів?

2. Розкрийте й проаналізуйте освітні критерії готовності учителя фізичної культури до інноваційної діяльності.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волкова Н. Г. Педагогіка/Н. Г. Волкова. - К., 2001. - С. 123-124.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» //Освіта України. Нормативно-правові документи. - К., 2001. - С. 103 □ 105.

3. Книга вчителя фізичної культури. Довідково-методичне видання /[упорядник С. І. Операйло, В. В. Єрмолова, Л. І. Іванова]. Вид. 2-ге. доповн. - Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. - С. 66-100; 405-406.

Допоміжна

1. Ягупов В. В. Педагогіка /В. В. Ягупов. - К., 2002. - 160 с.
2. Якса Н. В. Основи педагогічних знань /Н. В. Якса. - К., 2007. - 21 с.
3. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання /Б. М. Шиян. - 4.2. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. - С. 204, 210-215.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 11. «Інновації, інноваційний потенціал педагога, передовий педагогічний досвід, критерії педагогічних інновацій. Професійні якості учителя фізичної культури-дослідника»

1. Проаналізуйте поняття «передовий педагогічний досвід», «новаторський педагогічний досвід», «дослідницький педагогічний досвід».
2. Досвід яких передових учителів фізичної культури області, України ви знаєте, в чому його суть?

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бойченко Ю. Б. Як зацікавити учнів фізичною культурою /Ю. Б. Бойченко, Н. В. Богдановська //Основи здоров'я та фізична культура. - 2007. - №2. - С. 19-21.
2. Кремень В. І. Освіта і наука: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) /В. І. Кремень. - К: Грамота, 2003. - 216 с.

Допоміжна

1. Руссол В. М. Вивчення рівня професійної культури і потреб учителів як умова оптимізації післядипломної освіти /В. М. Руссол //Обрії. - 2001. - №2. - С. 3-12.

Інформаційні ресурси

1. http://repository.ldufk.edu.ua:8080/bitstream/34606048/16421/1/%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82_1.pdf

Тема 12. «Співпраця вчителя фізичної культури з педагогічним колективом у фізичному вихованні школярів. Творчість учителя фізичної культури у співпраці з батьківською громадськістю.»

1. Розкрити основні завдання, що ставляться до педагогічного колективу фізичного виховання школярів.
2. У чому полягає співпраця вчителя фізичної культури з членами педагогічного колективу?

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бібік Н. М. Проблеми професійного вдосконалення вчителя /Н. М. Бібік //Післядипломна освіта в Україні. - 2002. - № 2,- С. 16-18.
2. Крушельницька О. В. Методологія й організація наукових досліджень: Навчальний посібник /О. В. Крушельницька. - К.: Кондор. - 2003. - С. 58-68.

Допоміжна

1. Презлята Г. В. Про реалізацію оздоровчої функції освіти засобами навчального предмета «Основи здоров'я і фізична культура»: методичні рекомендації /Г. В. Презлята, А. Я. Шпільчак //Обрії: науково-методичний журнал. - Івано-Франківськ: ОІППО, 2002. - С. 96-99.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 13. «Основні завдання педагогічного колективу щодо фізичного виховання школярів. Роль сучасної сім'ї у фізичному вихованні дітей.»

1. Розкрийте сутність основних функцій сім'ї. У чому полягає роль сім'ї у фізичному вихованні школярів?
2. Розкрийте основні форми співпраці вчителя фізичної культури з батьками.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Аверін М. Метод самоорганізації особистості та його соціально-педагогічні перспективи /МАверін //Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: Наук, метод, збірник [Ред. кол. Н. Софій, І. Єрмакова ін.]. - К.: Контекст, 2000. - С. 166-169.

2. Бойченко Ю. Б. Як зацікавити учнів фізичною культурою /Ю. Б. Бойченко, Н. В. Богдановська //Основи здоров'я та фізична культура. - 2007. - №2. - С. 19-21

Допоміжна

1. Радченко А. Є. Організація самоосвітньої діяльності вчителя на моніторинговій підставі /А. Є. Радченко //Управління школою. - 2005.- № 6 - С.26-30

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 14. «Підвищення кваліфікації та атестація вчителя фізичної культури. Самоосвіта вчителя фізичної культури як засіб підвищення його педагогічної майстерності»

1. Розкрийте основні завдання системи післядипломної освіти.
2. Яка роль методичних служб у системі післядипломної освіти?

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бібік Н. М. Проблеми професійного вдосконалення вчителя /Н. М. Бібік //Післядипломна освіта в Україні. - 2002. - № 2,- С. 16-18.
2. Кремень В.І. Освіта і наука: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) /В. І. Кремень. - К: Грамота, 2003. - 216 с

Допоміжна

1. Презлята Г. В. Формування здорового способу життя у сім'ї /Г. В. Презлята//Обрії: науково-методичний журнал. - 2006. -№ 1 . - С. 32-36.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 15. «Посадові обов'язки та атестація вчителя фізичної культури. Присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань»

- 1 Розкрийте основні завдання системи післядипломної освіти.
- 2 Розкрийте посадові обов'язки учителя фізичної культури.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бочелюк В. Й. Педагогічна психологія. Навчальний посібник /В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицка. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - С. 60-88..
2. Кузьмінський А. І. Педагогіка: Хрестоматія /А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2006. - С. 593-600.

Допоміжна

1. Руссол В. М. Врахування професійної культури і потреб учителів у післядипломній освіті /В. М. Руссол //Вісник Прикарпатського університету: Педагогіка. -2000. —Вип.ІУ. —С. 29—36.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 16. «Сутність поняття «самоосвіта», її принципи. Основні компоненти самоосвітньої діяльності»

1. Розкрийте сутність поняття «самоосвіта». Які освітньо-нормативні документи актуалізують потребу самоосвіти вчителя?
2. Що таке «рефлексія», які типи рефлексії ви знаєте? На яких принципах базується самоосвіта вчителя фізичної культури?

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Аверін М. Метод самоорганізації особистості та його соціально-педагогічні перспективи /МАверін //Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: Наук, метод, збірник [Ред. кол. Н. Софій, І. Єрмакова ін.]. - К.: Контекст, 2000. - С. 166-169.
2. Крушельницька О. В. Методологія й організація наукових досліджень: Навчальний посібник /О. В. Крушельницька. - К.: Кондор. - 2003. - С. 58-68.

Допоміжна

1. Презлята Г. В. Педагогічна підтримка учнів у формуванні здорового способу життя /Г.В. Презлята //Джерела: науково-методичний вісник. - 2002. -№ 2 .- С . 41-44.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.voppsy.ru/issues/1984/841/841020.htm>

4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної самостійної роботи здобувача навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни.

Одним із найважливіших завдань вузівської підготовки є широке залучення здобувачів до наукових досліджень. Знання і уміння, необхідні для вироблення навиків навчально-дослідної роботи майбутні спеціалісти отримують впродовж всього періоду навчання.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань, отриманих здобувачами при прослуховуванні лекційного курсу та самостійному вивченню дисципліни, виробленню навичок аналізу соціально- економічних явищ та процесів.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіку навчального процесу. За навчальним планом на виконання одного ІНДЗ відводиться 6 годин.

В межах залікового кредиту ІНДЗ оцінюється і має вагому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту.

Теми ІНДЗ:

1	Розробити модель вчителя фізичної культури. Які якості передусім потрібно розвивати у своїй самоосвітній діяльності?
2	Розробити план-конспект інноваційного уроку фізичної культури

5. Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали		Критерії
Самостійна робота	0 балів		Робота не виконана, або виконана формально, здобувач не володіє матеріалом.
	1 бал		Робота виконана в повному обсязі, здобувач володіє матеріалом, присутня деталізація у виконанні, творчий підхід.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	ІНДЗ 1	ІНДЗ 2	
	0 балів	0 балів	Завдання не виконано.
	1-4 бали	1-2 бали	Завдання виконано формально і не повністю, об'ємом 1/2. Здобувач демонструє погану обізнаність з обраної теми.
	5-8 балів	3-4 балів	Завдання виконане загалом формально не в повному обсязі 2/3. Здобувач демонструє часткову обізнаність з обраної теми.
	9-12 балів	5-7 балів	Завдання виконано з творчим підходом містить авторські елементи, розгорнуте, але не в повному обсязі і перевищує 3/4 від завдання. Здобувач демонструє достатню обізнаність з обраної теми. Робота характеризується змістовою цілісністю і послідовністю викладу матеріалу.
	13-15 балів	8-10 балів	Завдання виконано повністю. Продемонстровано творчий підхід, містить авторські елементи, розгорнуте і деталізоване. Здобувач виявляє чітку обізнаність з обраної теми. Робота характеризується змістовою цілісністю і послідовністю викладу матеріалу. Здобувач володіє науковим мисленням, демонструє вміння аналізувати, виконувати дослідницьку роботу, узагальнювати інформацію зі спеціальної літератури.

6. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Аверін М. Метод самоорганізації особистості та його соціально-педагогічні перспективи /М. Аверін //Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: Наук, метод, збірник [Ред. кол. Н. Софій, І. Єрмакова ін.]. - К.: Контекст, 2000. - С. 166-169.

2. Бібік Н. М. Проблеми професійного вдосконалення вчителя /Н. М. Бібік //Післядипломна освіта в Україні. - 2002. - № 2,- С. 16-18.

3. Бойченко Ю. Б. Як зацікавити учнів фізичною культурою /Ю. Б. Бойченко, Н. В. Богдановська //Основи здоров'я та фізична культура. - 2007. - №2. - С. 19-21.

4. Бочелюк В. Й. Педагогічна психологія. Навчальний посібник /В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицка. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - С. 60-88.

5. Кремень В. І. Освіта і наука: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) /В. І. Кремень. - К: Грамота, 2003. - 216 с.

6. Крушельницька О. В. Методологія й організація наукових досліджень: Навчальний посібник /О. В. Крушельницька. - К.: Кондор. - 2003. - С. 58-68.

7. Кузьмінський А. І. Педагогіка: Хрестоматія /А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2006. - С. 593-600.

Допоміжна

1. Презлята Г. В. Народні ігри та забави /Г. В. Презлята. - Івано-Франківськ: ОІППО, 2007: —С. 7—14.

2. Презлята Г. В. Педагогічна підтримка учнів у формуванні здорового способу життя /Г. В. Презлята //Джерела: науково-методичний вісник. - 2002. -№ 2 .- С . 41-44.

3. Презлята Г. В. Про реалізацію оздоровчої функції освіти засобами навчального предмета «Основи здоров'я і фізична культура»: методичні рекомендації /Г. В. Презлята, А. Я. Шпільчак //Обрії: науково-методичний журнал. - Івано-Франківськ: ОІППО, 2002. - С. 96-99.

4. Презлята Г. В. Формування здорового способу життя у сім'ї /Г. В. Презлята//Обрії: науково-методичний журнал. - 2006. -№ 1 . - С. 32-36.

5. Радченко А. Є. Організація самоосвітньої діяльності вчителя на моніторинговій підставі /А. Є. Радченко //Управління школою. - 2005.- № 6 - С. 26-30.

6. Руссол В. М. Вивчення рівня професійної культури і потреб учителів як умова оптимізації післядипломної освіти /В. М. Руссол //Обрії. - 2001. - №2. - С. 3-12.

7. Руссол В. М. Врахування професійної культури і потреб учителів у післядипломній освіті /В. М. Руссол //Вісник Прикарпатського університету: Педагогіка. -2000. — Вип.IV. — С. 29—36.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <http://www.voppsy.ru/issues/1984/841/841020.htm>
2. http://repository.ldufk.edu.ua:8080/bitstream/34606048/16421/1/%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82_1.pdf
3. http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/679/79679/60127?p_page=36

Навчальне видання

Г. В. Тітова

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТРЕНЕРА-
ВИКЛАДАЧА»**

**для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)**